

SKRIFTLIG FRÅGA TILL STATSRAÐ

Från Riksdagsförvaltningen  
2025-01-22  
Besvaras senast  
2025-01-29 kl. 12.00

Till landsbygdsminister Peter Kullgren (KD)

**2024/25:701 Omedelbart omhändertagande av djur**

Länsstyrelserna har att se till att djur har det bra och att se till att djurägare rättar till brister i sin skötsel av djuren. Om brister inte rättas till kan länsstyrelsen omhänderta djur som far illa, enligt 9 kap. 5 § djurskyddslagen (2018:1192). Då kommunicerar myndigheten beslutet. Det kan överklagas, och det finns möjlighet för djurägaren att själv ta in en veterinär för en andra åsikt. Denna grundregel kompletteras med en regel om omedelbart omhändertagande, som får användas om djur lider och det bedöms som utsiktslöst att lidandet för djuret avhjälpas, enligt 9 kap. 6 §.

Något av det mest ingripande man kan uppleva som djurägare är att ens djur tas ifrån en av staten utan att man har förvarnats eller fått föra en dialog. Det gör också att man har svårare att få rätt i domstol. Eftersom bevismaterialet för att djuren inte är vanvårdade – djuren själva – inte längre finns, kan man inte ropa in en veterinär för en andra bedömning. Rättssäkerheten minskas.

Med tanke på detta borde omedelbart omhändertagande utgöra en sista åtgärd som används mycket återhållsamt. Siffror från 2023 och 2024 från kontakter med samtliga länsstyrelser visar dock att det omedelbara omhändertagandet är det vanliga hos samtliga länsstyrelser. (Se nedan under rubriken Bilaga.) Det bekräftar den bild som står att finna i examensarbetet *Länsstyrelsens omhändertagande av katt och hund*, P. Jansson, 2023 SLU, för år 2022. Hos någon länsstyrelse skedde 2022, 2023 eller 2024 till och med uteslutande omedelbara omhändertaganden.

Något som stärker åsikten att omedelbart omhändertagande borde utgöra en sista åtgärd som används mycket återhållsamt just inom området omhändertagande av djur är förvaltningslagens skrivning om omedelbart verkställande av beslut i 35 §. Där framgår att myndigheten innan den beslutar om omedelbart verkställande först ska noga överväga om det finns skäl att avvakta med att verkställa beslutet på grund av att beslutet medför mycket ingripande verkningar för någon enskild eller på grund av att verkställigheten inte kan återgå om ett överklagande av beslutet leder till att det upphävs. Omhändertagande av djur torde utan tvivel medföra mycket ingripande verkningar för enskilda. Vid samtliga fall av avlivande av djur gäller även att verkställigheten inte kan återgå.

Av ovan anförda skäl borde länsstyrelserna även åläggas att göra obligatoriska

konsekvensanalyser innan ett omhändertagande – analyser som är transparenta och som kan granskas.

En annan aspekt är att när länsstyrelserna använder omedelbart omhändertagande har de ibland planerat omhändertagandet i så mycket som 14 dagar. Tid skulle alltså ha funnits för omhändertagande enligt 9 kap. 5 § djurskyddslagen, med de fördelar som finns ur ett rättssäkerhetsperspektiv. Man kan även fråga sig om en sådan hantering är i linje med lagens intentioner, eftersom ett lidande ska vara konstaterat för ett omedelbart omhändertagande, och ett omedelbart omhändertagande torde användas när det är bråttom att avsluta lidandet. Om analysen bakom omhändertagandet är korrekt leder ju hanteringen i så fall till ett utdraget lidande. En definition av omedelbarhetskriteriet verkar saknas.

Med anledning av ovanstående vill jag fråga landsbygdsminister Peter Kullgren:

Är ministern beredd att låta utreda om djurskyddslagens bestämmelser om omedelbart omhändertagande tillämpas så som det var avsett och i enlighet med förvaltningslagen, i en ny utredning eller genom tilläggsdirektiv till den förenklingsutredning som pågår?

#### Bilaga

Omhändertaganden enligt 9 kap. 5 § och 6 § djurskyddslagen under 2023 och 2024 uppdelat på län (antal omhändertaganden inom parentes).

Gävleborg 2023 §5 (6), §6 (25) och 2024 §5 (10), §6 (37)

Västerbotten 2023 §5 (4), §6 (37) och 2024 §5 (7), §6 (17)

Blekinge 2023 §5 (5), §6 (20) och 2024 §5 (1), §6 (12)

Västmanland 2023 §5 (5), §6 (55) och 2024 §5 (18), §6 (57)

Västra Götaland 2023 §5 (29), §6 (102) och 2024 §5 (33), §6 (85)

Södermanland 2023 §5 (1), §6 (41) och 2024 §5 (3), §6 (37)

Västernorrland 2023 §5 (10), §6 (14) och 2024 §5 (11), §6 (32)

Norrbottnen 2023 §5 (8), §6 (28) och 2024 §5 (6), §6 (42)

Uppsala 2023 §5 (8), §6 (34) och 2024 §5 (4), §6 (32)

Värmland 2023 §5 (10), §6 (24) och 2024 §5 (14), §6 (23)

Östergötland 2023 §5 (10), §6 (64) och 2024 §5 (2), §6 (67)

Kalmar 2023 §5 (4), §6 (46) och 2024 §5 (5), §6 (50)

Örebro 2023 §5 (16), §6 (22) och 2024 §5 (30), §6 (35)

Skåne 2023 §5 (21), §6 (260) och 2024 §5 (15), §6 (199)

Dalarna 2023 §5 (0), §6 (13) och 2024 §5 (2), §6 (8)

Gotland 2023 §5 (1), §6 (7) och 2024 §5 (0), §6 (6)

Halland 2023 §5 (10), §6 (24) och 2024 §5 (14), §6 (23)

Jämtland 2023 §5 (6), §6 (31) och 2024 §5 (3), §6 (39)

Stockholm 2023 §5 (8), §6 (117) och 2024 §5 (9), §6 (112)

Kronoberg 2023 §5 (2), §6 (42) och 2024 §5 (5), §6 (19)

Jönköping 2023 §5 (7), §6 (44) och 2024 §5 (2), §6 (75)

.....

Staffan Eklöf (SD)

Överlämnas enligt uppdrag

Lena Lindbäck